

Färdtjänst och riksfärdtjänst

Färdtjänst

Vad är färdtjänst?

Färdtjänst är ett komplement till den allmänna kollektivtrafiken. Med färdtjänst kan du resa i hela Stockholms län.

Vem kan få färdtjänst?

Färdtjänst kan beviljas till dig som har ett bestående funktionshinder minst 3 månader eller längre och vars funktionshinder medför väsentliga svårigheter att resa med allmän kollektivtrafik.

Specialfordon

Om du är rullstolsburen, eller av andra skäl inte kan ta dig in och ur en taxi, kan du beviljas tillstånd för specialfordon, mer information om olika sätt att resa finns på Färdtjänstens webbsida.

Resa i annat län

Om du åker till ett annat län och behöver göra resor inom det länet kan du som har rätt till färdtjänst ansöka om utomlänsbiljetter hos Kundservice för färdtjänst, telefon 720 80 80. För att få biljetter i tid behöver du beställa dessa minst tio arbetsdagar i förväg. Du har rätt till ett visst antal resor och varje resa minskar ditt resesaldo.

För resor utanför länet kan du ansöka om riksfärdtjänst.

Ansökan

För att ansöka krävs följande handlingar:

- ett läkarintyg som styrker behovet av färdtjänst
- en skriftlig ansökan på särskild blankett
- ett fotografi

Du kommer att behöva träffa utredaren som gör en utredning som beskriver ditt funktionshinder och din förmåga att nyttja kollektivtrafik. Alla handlingar; läkarintyg, utredning, ansökan och fotografi skickas sedan från din hemkommun till färdtjänstnämndens förvaltning, där man fattar beslut om färdtjänsttillstånd.

Överklaga beslut

Beslutet kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

www.fardtjansten.sll.se

Riksfärdtjänst

Beslut om riksfärdtjänst fattas enligt lag om riksfärdtjänst (SFS 1997:735). Riksfärdtjänst är resor som sker från Upplands-Bro kommun till kommun utanför Stockholms län tur och/eller retur. Riksfärdtjänst innebär att ersättning lämnas för reskostnader, om den sökandes funktionshinder är så stort att resan inte kan företas till normala reskostnader. Om resan kan genomföras på egen hand med de allmänna kommunikationer som är normalt färd sätt på den sökta sträckan i kombination med kommunal färdtjänst till och från stationer/flygplatser bedöms inte resan vara särskilt kostsam. Riksfärdtjänst beviljas inte för en sådan resa. Utgångspunkt för vad som avses med normala reskostnader är vad motsvarande resa med billigaste allmänna kommunikation kostar. Enligt 4 § lag om riksfärdtjänst prövas frågor om tillstånd av den kommun där den sökande är folkbokförd. Riksfärdtjänstresa kan ske med:

- Tåg, flyg och andra allmänna kommunikationer
- Taxi eller annat särskilt anpassat färdtjänstfordon

Generellt görs ansökan för varje enskild resa. Riksfärdtjänst kan i undantagsfall meddelas för återkommande resor i till ett speciellt resmål eller inom ett speciellt område. Tillstånd till återkommande resor gäller för en viss tid och för ett visst antal resor.

Vem har rätt till riksfärdtjänst?

Enligt lag om riksfärdtjänst 1 § skall funktionshindret vara stort och varaktigt. Enbart hög ålder, mindre funktionsnedsättningar, rädsla eller oro och allmänna svårigheter att resa med den reguljära kollektivtrafiken räcker inte för att vara berättigad till riksfärdtjänst. Enligt § 5 ska funktionshindret medföra att resorna inte kan ske till normala reskostnader. Det innebär att resor inte kan genomföras på egen hand med allmänna kommunikationer och med den service som normalt kan erhållas av trafikföretaget. Funktionshindret ska i normalfallet ha en beräknad varaktighet av minst 6 månader. Tillstånd till riksfärdtjänst kan beviljas:

- Om resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala resekostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte kan göras utan ledsagare.
- Ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet.
- Resan görs inom Sverige från en kommun till en annan
- Resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Barns rätt till riksfärdtjänst

Barn under tio (10) år kan som regel inte beviljas riksfärdtjänst. I den åldern reser barn i allmänhet inte någon längre sträcka utan medverkan från förälder eller annan vårdnadshavare. Riksfärdtjänst beviljas inte för resor som anordnas inom skolans regi.

Barn kan beviljas riksfärdtjänst om barnet på grund av funktionshinder inte kan göra sådana resor som jämnåriga normalt kan göra.

- Mindre barn beviljas riksfärdtjänst om de till följd av sitt funktionshinder inte kan resa med allmänna kommunikationer tillsammans med en vuxen. I bedömningen beaktas vilken sträcka ansökan avser, vilka färd sätt som finns att tillgå och hur barnets svårigheter att resa där kan jämföras med hur ett barn, som inte har ett funktionshinder, skulle kunna resa.
- Mindre barn beviljas alltid ledsagare vid resa med riksfärdtjänst.
- Större barn beviljas riksfärdtjänst på samma grunder som vuxna.

När beviljas inte riksfärdtjänst?

Avsaknad eller glest utbud av allmänna kommunikationer är inte något skäl som i sig berättigar till riksfärdtjänst. Bedöms den sökande klara att resa med tåg på egen hand kan inte riksfärdtjänst beviljas. Bedöms sökande att klara en tågresor med ledsagares hjälp kan inte riksfärdtjänstresa med annat färdmedel bli aktuellt p g a att tågtiderna inte passar.

Riksfärdtjänst kan inte beviljas för tillfälliga funktionshinder eller sjukdomar. Kortvariga funktionshinder t ex sådana som är orsakade av olyckor berättigar inte till riksfärdtjänst. I vissa fall kan personen få sina reskostnader ersatta av försäkringsbolag. Riksfärdtjänst kan inte heller beviljas innan behandling eller rehabilitering visat att funktionshindret blir bestående, eller har en varaktighet i normalfallet om minst 6 månader. Funktionshinder som endast medför väsentliga svårigheter under korta perioder berättigar som regel inte till riksfärdtjänst.

Riksfärdtjänst kan inte beviljas för arbetsresor eller om resan av någon anledning bekostas av det allmänna.

Tåg med ledsagare

Resan ska genomföras på det sätt som är billigast för kommunen, med hänsyn till den sökandes möjligheter att färdas. Detta innebär att tågresor med ledsagare ska prövas i första hand. På de flesta tåg finns rullstolslyft samt särskilt anpassade handikappvagnar vilket gör att även rullstolsburna kan klara tågresor. Tågen är helt rökfria och det finns särskilda vagnar avsedda för allergiker. Tågtrafiken handikappanpassas fortlöpande.

Behov av ledsagare vid tågresor kan vara befogat för att resan ska kunna genomföras. Ledsagaren kan behöva hjälpa resenären på toalettbesök eller vara ett allmänt stöd för att resan ska kunna genomföras. Beslut om tågresor med ledsagare kan vid behov kompletteras med färdtjänstfordon för att resenären ska komma ända fram till besöksadressen.

Flyg

Flyg kan i vissa lägen vara ett billigare alternativ än tåg med ledsagare. Flyget har generellt en hög servicenivå och för resenärer med funktionshinder finns oftast extraservice. På grund av begränsningar i flygförbindelserna kan riksfärdtjänstresa komma att kompletteras med tillstånd för tåg med ledsagare eller färdtjänstfordon.

Färdtjänstfordon hela resvägen

Tillstånd att åka färdtjänstfordon hela resvägen kan bli aktuellt när sökande, inte ens med hjälp av ledsagare, har förutsättningar att på ett rimligt sätt klara en resa med allmänna kommunikationer.

Samåkning

Resorna samordnas vilket innebär att resenären måste beräkna extratid för det på grund av samåkning med andra färdtjänstresenärer. Detta innebär även att om inte särskilda skäl föreligger kan resa med färdtjänstfordon tidigare- eller senareläggas i samråd med resenären. Hur stor förskjutning i tiden som är möjligt och rimligt är beroende av resenärens och syftet med resan. Undantag från samåkning kan beviljas om funktionshindret omöjliggör kontakt med andra resenärer. Resorna sker med anpassade färdtjänstfordon, t ex minibuss med ramp eller lift.

Medresenär och ledsagare vid riksfärdtjänstresa

Medresenär

Vid tåg- och flygresor kan självfallet önskat antal medresenärer följa med. Medresenären betalar ordinarie biljettkostnad. Vid resa med färdtjänstfordon får även medresenärer följa med. Större fordon än vad som krävs p g a resenärens funktionsnedsättning får dock inte nyttjas. Medresenären betalar egenavgift enligt gällande taxa.

Ledsagare

Enligt 6 § lag om riksfärdtjänst kan avgiftsfri ledsagare beviljas. Många funktionshindrade kan använda den reguljära trafiken om de har en ledsagare med sig. Insatser av ledsagare kan i vissa fall vara nödvändigt även under flygresor. Personalen ger dock i allmänhet så god service att synnerliga skäl ska föreligga för att beviljas ledsagare under flygresor. Särskilda skäl bör också föreligga om ledsagare ska beviljas för resor med färdtjänstfordon. Hjälpt behovet ska vara sådant att det inte är möjligt eller rimligt att föraren av fordonet kan bistå i dessa situationer. Hjälpt behovet ska vara av personligt slag. För att beviljas ledsagare gäller generellt att det är behovet av hjälp under själva resan som är berättigande. Hjälpt behov före och efter resa är i sig inte berättigande. Kommunen ersätter ledsagarens reskostnader.

Vem som helst som klarar att utföra den hjälp som förväntas kan vara ledsagare. Även en anhörig med samma resmål kan vara ledsagare. Ledsagare får inte själv vara färdtjänstberättigad. Sökande får själv ordna en person som kan ställa upp som ledsagare. Att sökande inte har någon som kan ställa upp som ledsagare, utgör ingen grund för att bevilja riksfärdtjänst med särskilt färdtjänstfordon hela vägen.

Ansökan

Ansökan om riksfärdtjänst görs hos handläggare som har delegation att utreda och fatta beslut om riksfärdtjänsttillstånd på särskild blankett. Ansökan ska vid behov kompletteras med läkarintyg eller annat som styrker funktionsnedsättningens art och behov av specialinsatser under resa. Ansökan om resa med riksfärdtjänst skall inlämnas i god tid, i normalfallet senast 4 veckor, före avresan. I samband med storhelger är ansökningstiden 8 veckor då riksfärdtjänst är beroende av tillgång på tåg- och flygbiljetter.

Ansökan om riksfärdtjänst kan snabbbehandlas om resan är av akut karaktär och om resbehovet ej har kunnat förutses, till exempel i samband med begravning eller nära anhörigs sjukdom.

Egenavgift för riksfärdtjänst

Vid resa med riksfärdtjänst skall den resande betala en egenavgift som motsvarar normala reskostnader med allmänna kommunikationer. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om dessa avgifter. Avgiften tas ut i samband med resans genomförande.

Information om gällande avgifter kan fås från biståndshandläggaren på kommunen eller på riksfärdtjänstens hemsida www.rft.se